

SISZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A Híradóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Válassza postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hűtő és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyváradi, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok visszatérésére vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XI. évfolyam 185. szám. Nagyváradi. Vasárnap 1915 augusztus 15.

Nagyvárad polgáraihoz!

Nemzeti küzdelmünk mindenkit megtanított arra, hogy szeresse a szenedőt és segítse a porbasujtottakat.

Nagyvárad falai épségben állanak, de rombadőltek az ország végvárai északon. A felvidék falvain az ellenség pusztító tüze hamvasztott végig.

Felső Magyarország falvai felfogták a lángokat s miközben testükkel védtek bennünket, ők maguk hamuvá és porrá váltak.

A ledőlt házak és a letaposott tüzhelyek felénk nyújtják ki üszkös karjaikat: ti, akik a vandál pusztitástól megmenekültetek, segítsetek rajtunk.

Polgártársak; nekünk kell őket ujjáteremtenünk s általunk ujja is fognak születni ők!

Szenvedtek ők érettünk: szeressük őket, porba omlottak, hogy védjenek bennünket: segítsünk rajtuk.

Nagyvárad is építsen fel egy felvidéki falut, amelyet az orosz hadak el akartak törölni a föld színéről.

Mi megmutatjuk, hogy nem fognak megsemmisülni!

Adjuk vissza az otthont a hontalannak. Legyen ismét tüzhelye, amelynél melegedjék, legyen temploma, amelyben a magyarok Istenét imádbassa s legyen iskolája ahol a kulturát magába szívassa.

Amit a tudatlan muzsik katonacsizmája tiport: minden talpalatnyi helyen a tudás, a boldogulás, a hazaszeretet oltárai emelkedjenek az ég felé és hirdessék, hogy Magyarországot nem lehet elpusztítani.

Mindenki adjon, amennyit tud, mert csak abból adunk, amit nekünk azok a megszentelt romok, azok a véráztatta és könnyektől öntözött községek megmentettek, amikor az ellenségnek vállaikat neki feszítették.

Bizom benne, hogy mindenki áldozni fog arra a magasztos célra, hogy egy országrészt a porból felemeljünk, hogy haldokló falvakba az életet visszaadjuk.

Nagyvárad fel fog egy községet építeni, mert polgárai ismerik és teljesítik kötelességeiket.

Adományát mindenki juttassa el a polgármesteri hivatalba.

Nagyvárad, 1915 augusztus 8.

Rimler Károly,
polgármester.

A pápa szabadsága.

A Temesvári Katolikus Kör határozata.

A Temesvári Katolikus Kör legutóbb megtartott közgyűlésében Matolay Zoltán dr vármegyei tb. árvaszéki elnök, a kör alelnöke indítványt terjesztett elő „a pápa szabadsága és a szentszék függetlenségének biztosítása” tárgyában. Az indítványt Blaskovits Ferenc apátkanonok, elnök magyarázó szavai után a közgyűlés egész terjedelmében magáévá tette. A Katolikus Kör most ismerteti a hozott határozatot és indokolását a következő szövegezésben:

A Temesvári Katolikus Kör 1915. évi VII. rendes közgyűlése elérkezettnek látja az időt, mikor az Anyaszentegyház látható fejét, Krisztus földi helytartóját, Szent Péter utódát, a katolikusokat összességükben és egyenként mélyen lealázó helyzetéből mindenáron ki kell szabadítani. Ő Szentsége szabadságát és a római Szentszék függetlenségét helyre kell állítani és a legközelebbi békekonferenciákon nemzetközi biztosítókat kell szerezni arra nézve, hogy az Egyház feje, ezen őt minden kétségen felül megillető függetlenségtől, melyre mint szabadságának substratumára az Egyház kormányzásában nélkülözhetetlen szüksége van, többé megfosztható ne legyen.

A Temesvári Katolikus Kör megkezdte ennél fogva az ország katolikus egyesületeit, hogy ezen határozatát mielőbb tárgyalni sziveskedjenek és hasonló szellemű határozataikkal a velük összeköttetésben álló összes társadalmi és egyéb befolyásos tényezőknél minden erejükkel odahassanak, hogy a katolikusok százmillióinak ezen legbuzgóbb óhaja végre testet öltson.

Indokolás: A Temesvári Katolikus Kör tagjai a legteljesebb összhangban az osztrák és magyar monarchia, a német birodalom és az egész világ katolikusaival hitű szívükben legnagyobb fájdalommal, de egyúttal a legjogosultabb fölháborodással tapasztalják, hogy az Unita Itália első törvényhozása által közvetlenül az egyházi állam elrablása után hozott 1871. évi május 13-iki és Ő Szentsége a Pápa szuverenitását és állítólagos szabadságát biztosító garantigia törvények, melyeket Viskonti Venosta olasz külügyminiszter a külföldi kormányokkal is közölt, tényleg azokká lettek, miknek a Szentszék és a gondolkodó katolikusok keletkezésük óta tartották, semmit érők.

A fides italica a három évtizedesnél

idősebb szövetségi szerződéssel egyidejűleg széjjeltépte a négy évtizedeál idősebb garanciális törvényeket is.

Szentatyánk szabadságának utolsó maradványait is megsemmisítették a hitszegő olasz sbirek.

A Katolikus Anyaszentegyház feje újból a legteljesebb és legsúlyosabb rabságban szenved, mint szent és dicső elődei közül annyian. Híveinek nagy részével nem érintkezhetik. Az Egyház kormányzásához megkivántató szabadságnak kifejtésében a szerződészegő és minden isteni és erkölcsi törvényt lábball tipró Sonnino-Salandra szabadkőműves olasz kormány által akadályozva van.

Ez már több, mint amennyit Anyaszentegyházunk hitű gyermekei eltűrhet-

nének. A világ katolikusainak, mint egy embernek kell sikra szállaniok az Egyház fejének szabadsága és a Szentszék függetlenségének biztosítása érdekében.

A német birodalomban is nagyarányú mozgalom indult meg ezen jelenleg legfontosabb katolikus cél mielőbbi és teljes elérése érdekében. Szent István birodalma katolikusainak pedig, kik Szent Péter utódainak — hogy csak Sylvester és XI. Ince pápákat említsük — oly végtelenül sokat köszönhetnek, e téren sem szabad elmaradniok a német katolikusok, sőt protestánsok mögött, kiknek nagyrésze katolikus testvéreikkel egyértelműleg kívánják a katolikus Egyház fejének méltatlan helyzetéből való mielőbbi és végleges szabadulását.

A német 42-esek Kovnónál.

Berlin, augusztus 14. A Berliner Tageblatt haditudósítója írja le egy 42-es ágyu működését Kovnó előtt:

— Bár a 42-es ágyu méretei óriásiak, az egész építmény mégsem formátlan. Ha az ember a 42-es lövedékét és egy más ágyu lövedékét látja, akkor lehet csak a valódi különbséget megállapítani. Működés közben a különbség nem olyan nagy közötté és más ágyu között. Kellő óvatosság és elővigyázat mellett a 42-es dörrenése nem is olyan elviselhetetlen. A hangja nem éles, hanem valami földöntúli moraj és dübörgés szólal meg benne. A tüzoszlop, amely a lövés pillanatában a csőből kicsap, aránylag kurta.

Füstje sem száll magasra, mintha egy óriás szörnnyeteg örvénylő füstgyűrűket fujna; csakhamar köd és gőz alakjában leszál és miután rettenetes acélmagja kiszáll belőle, udvarián megahajlik az ellenség felé, majd gépszete szinte játszva újra megtölti és ekkor megint kiegyenesedik némán, de félelmetes határozottsággal szegezi fejét az égnek. Most páncélházikójából a vezető tiszt int, csak keze nyulik ki az ablakon, mindenki befogja a fülét, kinyitja a száját, azután dörrenés és a kiszálló acél-cukorsöveg mögött örvénylő füstgyűrű. Csak gyakorlat kell hozzá és szabad szemmel is látni, hogyan repül a lövedék.

Meseszerű gyorsasággal emelkedik mindig magasabbra, amíg el nem tűnik a levegő tisztaságában. De még ekkor is egyre feljebb és feljebb száll, olyan magasan, még magasabban, mint a Mont-Blanc, azután hatalmas ivben, tíz-tizenkét kilométer távolságban lezuhan.

A pusztító visszavonulás.

Bécs, augusztus 14. Pétervárról nagy kerülőton Berlinbe érkezett jelentések alapján közli a Neues Wiener Journal, hogy visszavonulás közben az orosz sereg a Visztulától keletre rengeteg veszteséget szenvedett halottakban és sebesültekben. Az orosz hivatalos jelentések csak az utolsó hétről szólnak és csupán a tisztek névsorát közlik, de Pétervárra naponta több sebesültszállító vonat érkezik a varsói pályaudvarra s ebből tudta meg a fővárosi lakosság, hogy a visszavonulás az orosz seregekre nézve véresebb, mint volt az ütközet.

Augusztus elsejétől 8 ig csupán Pétervárra 977 súlyosan sebesült tisztet hoztak a Visztulától s azt mondják, hogy Moszkvába, Kazanba és Kievbe még több érkezett. Legalább 50.000-re lehet tenni a sebesült katonák számát. Azóta még egy hét telt el az oroszok visszavonulásával és ez a hét sem volt kevésbé végzetes.

Az orosz nem bír megállani.

Berlin, augusztus 14. A Tägliche Rundschau-nak jelentik Pétervárról: A Novoje Vremja rámutat arra az ijesztő gyorsaságra, amelylyel különösen Lublin és Ivangorod felől jött német csapatok előretörnek. A lap ennek következtében hiábavalónak, sőt a legnagyobb mértékben veszélyesnek tartja a Brest-Litovszktól nyugatra levő állások védelmét, mert ezzel a védekezéshez szükséges csapatok sok időt vesztenének, a harapógónak az orosz hadsereget fenyegető nyomása pedig éppen nem csökken.

A Russkij Invalid egy félhivatalos cikkében ismét reményét fejezi ki, hogy Anglia és Franciaország végre támadásba fog az oroszok tehermentesítésére, hogy az orosz sereg visszavonulása véget érjen.

Sikeresen előre.

Budapest, augusztus 14. (Hivatalos.)

Orosz hadszintér.

A Bugtól nyugatra levő területen előrenyomuló szövetséges hadseregek üldözés közben tegnap is maguk előtt kergették az ellenség utóvédjeit. A lukov-brest-litowski vasut mindkét oldalán előrenyomuló osztrák-magyar haderők elérték a Miedzyrzecetól nyugatra és délre levő területet. Német csapatok Visnice vidékéig és a Zlodaván túl nyomultak előre.

Kelet-Galiciában nincs ujság.

Páncélvonataink az olasz harctéren.

Budapest, augusztus 14. (Hivatalos.)

Olasz hadszintér.

Tegnap este a délnyugati arcvonal különböző részein visszautasítottuk az ellenség támadásait. Így a tiroli határterületen a Fedája-állásnál és a Popena vonalon (Sluderbachtól délre) a görzi grófságban, Monte dei cei Busin és a Montfalesonétól keletre emelkedő magaslatokon. A régi állások mindenütt teljesen birtokunkban maradtak.

Páncélvonataink egyike éjjel a montfalconei pályaudvar bejáratáig ment és a Larocca lejtőn az ellenséges gyalogságot az Adria-műveknél pedig az ellenség vonatait lötte. *Hófer.*

Az utolsó erőfeszítés a Dardanelláknál.

Berlin, augusztus 14. Koppenhágából jelentik: A Politiken párisi távirata szerint a szövetségesek a Gallipoli félszigeten általános új támadásra készülnek. Hogy Konstantinápolyt elfoglalják megtízszerezik mostani erejüket.

Feltűnő, hogy Sarraill tábornokot a keleti hadsereg parancsnokává nevezték ki és nem mint az elődjét csak az expedíciós hadtest vezetőjévé.

Az oroszok nagy veszteségei az északi harctéren.

Budapest, augusztus 14. (Saját tud.) Pétervárról jelentik: A balti és kurlandi tartományok kormányait állásukból elmozdították. A németek óriási erőfeszítéssel készülnek egy északfelé irányuló támadásra. Rigát állandóan német aviatikusok bombázzák. Pétervár pályaudvarára naponként rengeteg sebesültet szállítanak, legutóbb is 977 tisztet. Más városokba az utóbbi napok harcaiban megsebesült 600 tisztet és 50.000 főnyire becsült legénységet szállítottak.

A legutóbbi Zeppelintámadás áldozatai.

Budapest, augusztus 14. (Saj. tud.) Londonból jelentik: A legutóbbi támadás alkalmával a Zeppelinekről ledobott bombáktól hatan meghaltak, huszonhárman pedig megsebesültek.

A törökök sikere a Dardanelláknál.

Budapest, augusztus 14. (Saját tudósítónktól.) Athénból jelentik: Egy angol zászlóalj Ari Burnu előtt a törökök heves támadása elől kénytelen volt 300 yardnyira visszavonulni.

Minisztertanács Nisben.

Budapest, augusztus 14. (Saját tud.)
Szófiából jelentik:

Nisből érkező jelentés szerint ott tegnap tartották meg a döntő minisztertanácsot Sándor trónörökös elnöklésével. A minisztertanácsban részt vett a főhadiszállás képviselőjében Pavlovics vezérkari ezredes is. A minisztertanács után Trubeckoj herceget a trónörökös kihallgatáson fogadta.

Szerb—bulgár béke lehetetlen.

Berlin, augusztus 14. Egy bolgár államférfi, aki Varsó eleste után hagyta el Szófiát, kijelentette, hogy a négyes szövetség Szófiában tett lépéseinek nem lesz eredménye. Egyetlen bulgár kormány, még ha egészen oroszofilekből állana is, sem volna képes a nép jelenlegi hangulata mellett a bulgár csapatokat kényszeríteni, hogy Törökország ellen menjenek. Egyébként azok az ajánlatok, melyeket a négyes szövetség Szófiában tett, nem elégitik ki Bulgáriát. A bulgár kormány ezzel sem elégedhetnék meg, ha az entente egész Macedóniát átadná Bulgáriának és lehetővé tenné, hogy Bulgária Macedóniát azonnal megszállja, mert a négyes szövetség tervei szerint Szerbia mai területe a háború után megkétszereződne, ez pedig Bulgáriára nézve igen nagy veszedelemet jelentene.

A pápa Keletporoszország felépítésére.

Budapest, augusztus 14. (Saját tud.)
Münchenből jelentik:

A pápa az oroszok által elpusztított Keletporoszország felépítésére 10.000 márkát adományozott.

Egon, első tengeri hősünk elsüllyedt.

Bécs, augusztus 14. A „Korrespondenz Wilhelm” jelenti: Az „U. 12” tengeralattjáróval együtt, amely, mint a hivatalos jelentés mondja, az Adria északi részén tett cirkáló utjáról nem tért vissza és hivatalos olasz jelentés szerint egész legénységével elsüllyedt, ugylátszik, a naszád hőseikü parancsnoka is az Adriában lelte halálát a hazáért. A hő halott nem más, mint Lereh Egon sorhajóhadnagy, aki a tengeren már valódi hősnak bizonyult és most az a sors érte, mint Weddigen Ottót, a németek tengeri hőst. Lereh Egon volt az, aki múlt év december 21-én az otrantoi uton megtorpedózta és elsüllyesztette a „Courbet” francia admirálisahajót. A kitűnő tengerésztiszt, aki abban az időben joggal hősként lett ünnepeelve, a Lipót-rend lovagkeresztjét kapta a hadiékítménnyel és kitüntették a vaskereszttel is. A cs. és kir. haditengerészet egyik legjobb tagját gyászolja Lereh Egonban, de a monarchi lakossága is mélyszégyen részvétellel fogadja majd a bátor tiszt hősi halálának hírért, aki ilyen fiatalon oly sokkal járult hozzá tengerészetünk dicsőségéhez.

NESTLÉ-FÉLE
GYERMEKLISZT
Csecsemők
gyermek és lábadozó legjobban
tápláléka gyomor- és bélbetegségek után.
Mindenkor kapható.

Próbadozást és tanulságos orvosi könyvecskét a gyermeknevelésről teljesen díjtalanul küld a Nestlé-féle gyermekliszt társaság. Wien I., Biberstrasse. 38 e.

Haza a Drina mellől.**Dr Davidovics Sándor hazajött szabadságra.**

Egy esztendeje elmúlt. Én is ott álltam az éljenző embertömegben a Rákóczi uton és bucsuztam, az ivlámpák ragyogó fényárjában hareba induló, felvirágozott, hőshonvédektől. Az ablakok nyitva voltak az utca során, katonabanda lelkes indulókat játszott s az apró női kezéből hullott a sok-sok virág, bucsuzól a távozó hőshőnek.

Felcsendült a honvédek ajkán egy bátorító, büszke, magyar dal, az éljenek zugták, kendőink lobogtak; a század végén egy honvéd mellett egy asszony és két kisgyermek sirt keservesen.

Vajjon vissza tér-e? . . .

Velük ment el dr Davidovics Sándor nagyváradi ügyvéd, népfelkelő hadnagy is a harcmezőre.

Boszniába mentek, oda ahol érintkezik a határ a szerb és montenegrói földdel, ahol a Drina örvénylő kék vize kattogva rohan a távolba el . . . és állanak ott ércfalként, véres harcokban, nehéz küzdelmekben több mint egy éve már. Őrszemek a Drinán.

Tegnap este fél 9 órakor érkezett haza Davidovics Sándor, 14 napi szabadságra, egy évi harc után.

A délutáni eső megáztat, csatkossá tesz, szinte jól esik, hogy beléphetek hozzá s fedél alatt lehetek.

Egy szőke bajuszu, öreg magyar népfelkelő nyitott ajtót.

— Itthon van a főhadnagy ur?

— Nincs itthon kérem, tessék besétálni, leülni, mindjárt jönni fog.

Az előszoba egyik sarkában összetört ágyu, átlövődözött puskák hevernek. Az egyikben még benne a manlicher golyó. Szerbekkel és montenegróikkal való esetepatékban zsákmányolták. Ma még vérrel szerzett emlék, pár év múlva mint szarvas öl fog heverni gazdája fegyverállványán.

Beljebb megyek. Mintha csak egy hadi muzeumban volnék!

Az asztalon három srappnell őrködik. Kettő nem robbant fel, csupán ólom kupakja van megsérülve. A harmadik csupán a kupak, a váz. Teljesítette kötelességét, s most

úgy néz ki, mint egy hatalmas, bronz labda rózsza, lecsüngő, hervadt szirmokkal.

És körülötte a szerb, montenegrói patronok; s a magyar bakák apró kedveskedései. Két fából faragott, cifrázott, égetett szivarszipka s benne a dátum: „Bosznia, 1915. Emlék D. S. főhadnagy.

Mellette két szerb szurony, berozsdásodva, vérfoltosan. Olyan mint a magyar esendőrszurony. — Szerb „Flöz” cigaretták és bosnyák „Drina” cigaretták tömege.

Mily barátságosan megférnek most együtt. A szerb szurony, a magyar szipkával; szerb cigaretta a bosnyákkal. Pedig a Drinaparton..

Hej, mégis csak jobb idehaza kérem!

A honvéd beszélt!

Betyár népek azok kirem. Mikor a főhadnagy urat felküldték a B. . . hegyre, hogy nézze meg, vannak-e ott ellenségek, alig tudtunk lejönni. Három batalion volt ott, körülfogtak bennünket, . . . hej kérem, csak az a jó Isten meg a főhadnagy ur tudja, hogy hogy jöttünk le.

Én azt hiszem, azért is kapta a Signum laudist, meg azért lett főhadnagy.

Tecik tudni, éca őröknek csak, nappal meg csak nem tudtuk mi van velük.

Eccer oszt mondja a főhadnagy ur, hogy ő már látja az üvegen. Hát kérem nappal levetették az egyenruhát, nőnek öltöztek, kendőt kötöttek a fejükre, hogy meg ne ismerjük őket és úgy arattak.

De nem bántottuk őket, mi is dolgoztunk, hát dolgozzanak őket is. Mi ugyan a sáncokat javítottuk, a tiszt urak meg beszélgettek.

Van ott egy Váradi Ödön nevű főhadnagy ur. Na az egy vicces ember. Ugy kifigurázza még a tiszt urakat is, hogy na.

Fél öt. Az eső még csepereg, a főhadnagy ur Davidovics még mindig nem jön. Köszönök a beszédes, derék honvédnek, s kilépek a Drina partról Váradra varázsolva, hősi küzdelmekkel szerzett hadi muzeum ajtaján. (b.)

Csapatunk folytatják az előnyomulást.

Berlin, augusztus 14. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Az Argonneokban a Martin-erődön újabb előhaladást tettünk. Foglyaink száma 4 tisztre és 240 főnyi legénységre emelkedett.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornagy hadseregcsoportha A Niementől északra Alasew—Krupyski—Viseisty—Kovars vidékén új harcok fejlődtek. Támadó csapatunk Kownó előtt elfoglalták a Dominkaukai megerősített erdőt. Ez alkalommal 350 oroszot elfogtunk.

A Narew és a Bug között hadseregeink erélyesen a hadsereg után nyomulva elérték a Slina és Nurzed szakaszt, amelyen az ellenség újult ellenállás céljából megállott.

Nowogeorgiewsk északi részén ro-

hammal elfoglaltunk egy erős előállást, miközben 9 tiszt 1800 főnyi legénység és 4 géppuska jutott kezünkre.

Lipót bajor herceg tábornagy hadseregcsoportha.

A szövetséges csapatok Sokolowtól északkeletre a Bughoz közelednek.

Az ellenség a Lasice—Miendzirzedi vonaltól keletre megkísérelte, hogy szivós ellentámadással megállítsa az üldözést. Minden támadását visszavertük.

Mackensen tábornagy hadseregcsoportha.

Augusztus 10-én és a 11-iki harcokban megvert ellenségnek tegnap már nem volt annyi ereje, hogy a feltartóztathatatlannal előre nyomuló csapatokkal szembeszálljon.

A hadseregek üldözés közben átlépték a Radzyw—Davidy—Vlodawai országutat. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

A lövészárók-ünnepély.

Hogyan lehet szórakozni a lövészárókban.

A Vörös Kereszt Egylet nagyváradi városi választmánya Ó Felsője, a király legmagasabb születésnapja alkalmából hat napra terjedő ünnepélyt rendez. Az ünnepély központját egy élethűen felépített, farkasvermekkel, stb. ellátott lövészárók képezi, melynek megtekintése mindenkor katonai szakértő vezetése mellett augusztus 18-án d. u. 5 órakor ünnepélyes megnyitással veszi kezdetét és tart délelőtt 9—12-ig és délután 3—8 óráig. A lövészárók Nagyváradon, a Rédey-kert közvetlen szomszédságában lesz felépítve és területén az ünnepély a következő program szerint fog lefolyni:

Augusztus 18-án Ó Felsője születése napján d. u. 5 órakor ünnepélyes megnyitás, mely egy megnyitó beszéddel veszi kezdetét. Utána Bihari Akos Sas Edének egy ez alkalomra írt költeményét szavalja el. Karénekek: a Szózat és a Himnusz. Katonazene.

Augusztus 19-én délután 5 órakor kabaré a front mögött. Horváth Mici, Bihari Akos, Farkas Pál fellépése, Honfi imája és több nagy meglepetésszerű szám, magyar király-induló, karénekek.

Augusztus 20-án, Szent István napján egész nap vásár, mézeskalács sátor, bazár, körhinta stb., szépségverseny, rózsakirályné és 6 udvarhölgy választásával. Délután 3 órától 5-ig football mérkőzés a Sport-téren a NAC I. csapata és a lengyel önkéntesek válogatott csapata között. Folytatólag a lövészárók területén tréfas cirkuszi előadás, melynek szereplői városunk elsőrangú színészei lesznek.

Augusztus 21-én délután nagyszabású tombola játék.

Augusztus 22. Nemzeti együtt érzés ünnepe, dicső hadseregünk katonái nemzeti dalokat és táncokat mutatnak be a következő műsor szerint: Magyarok: Beborult az erdő... Pizskáld ki... Sugár magas... csárdás tánc. Németek: Reiterrod, Der gute Kamerad, Die Wacht am Rhein. Típegő és Ländler tánc... Románok: Doina. Des-eintare. Hora Ardelioma-tánc. Szerkik. Kadze setine dasnoran. Sirocseam, cirocseam nigde nikog nemam. Jeleny bastieu, Koló-tánc stb. utána nagy konfetti esata.

Augusztus 23. Nagy záró-ünnepély.

Gyermek jelmezes felvonulás: „Bepillantás a jövőbe” összes apró katonáink és kis ápolónőink részvételével. Gyermek szépségverseny, díjakkal. Tombola.

A rendezőség a lövészárók területén különböző sátrakat állít fel, így lesznek: cukrászda, buffet, italmérés, kávésbódé, cukorka-üzlet, virsli- és kenyeres sátrak; gyors fényképező, tábori-posta, trafik. Az egyes előadások részére pódium lesz emelve, s e körül lesz felállítva a tribün, a fentartott hely. Az összes építkezéseket a város legmesszebbmenő jóindulatu előzékenysége mellett Kőszeghy József városi főmérnök vezeti. A diadalkapukat szintén a városi kertész fogja díszíteni. A cukrászda részére a süteményeket és ozsonnákat Novomeszky jó nevű cukrász fogja szolgáltatni. Naponta katonazene. Az egész területen villanyvilágítás. A felállítandó 4 postaládából a levelező lapokat négyszer fogják kihordani.

A rendezőség programokat is nyomtat, amelynek hátulján a lövészárók térképe lesz: ennek ára 20 fillér. Különösen érdekesnek ígérkesik a rózsakirályné és 6 udvarhölgyeinek választása. Ez 20 filléres szavazólapok útján fog történni, ki ki felírja ezen lapra az általa legszebbnek tartott hölgy nevét. Az eredmény után a rózsakirályné rózsakoronát, udvarhölgyei pedig

rózsakoszorút kapnak, s ezzel díszítve ünnepélyes menetben járják körül a helyiséget.

Maga a tombola is rendkívülinek ígérkezik. Tekintettel arra, hogy a rendezőség 2 napon át rendez tombolajátékot, ismételtten felkérjük az áldozatkész és lelkes közönséget, hogy a „Jobbkéz” helyiségébe (Törvényszék, földszint 25.) még tombola tárgyakat küldeni sziveskedjenek. A tombolánál egy-egy húzás 20 fillér.

A konfettire nézve értesítjük a közönséget, hogy csakis a helyszínen a rendezőség által bőséggel ellátott konfettit vásároljon.

A gyermek felvonulásra már eddig is számos jelentkezés történt, kéri a rendezőség a résztvevni szándékozókat, hogy mielőbb jelentkezzenek. Réz Mihály felügyelőigazgató ur is szives volt megígérni közreműködését ezen felvonulás rendezésében.

A rendezőség felhívja a közönség figyelmét, hogy a jegyeket elővételben megváltani sziveskedjenek, nehogy a pénztárnál fennakadás történhessen. A Rédey-kerti nagy alee mentében több helyen fognak jegyeket árusítani. Belépő jegy d. e. 40 fill. d. u. 50 fillér, fentartott hely egész napra 2 korona. Állandó jegy az egész ünnepség tartamára 4 korona, gyermek-jegy 40 fillér. Jegyek kaphatók a Hegedüs hírlapirodában és a helyszínen.

A tombolára ismét igen szép tárgyakat küldtek: Brányi Gézáné, Brányi Boris, Ficzek Jenőné, Kotzó Jenőné, Szentlélek Kálmáné, Rosenzweig Róza, Gellért Lászlóné, ifj. Bardonn Ferenecné, Kenéz Sándorné, Szirmay Lajosné, Szirmay Ilonka, Imecs Illésné, Beleznay Antalné, Beleznay Boróka, Nagy Györgyné, Havas Rózsika, Schlauch Jozefin, Rádlóndvérek, Spett Gyula kanonok, Lőrincz Andrásné, Vadász-drogéria, Belvárosi áruház, Czillér Imre, Böszörményi Gézáné, Dönes Ödönné Kiss Ibolyka, stb., Harmathy Károlyné 20, Frankó József fogorvosné 10, Mártonffy Bogdáné 20 koronát küldtek a lövészárók-ünnepélyének jövedelméhez.

Nagyváradi Nimródok

Augusztus 15. A nagy kapunyitás ideje. Az apróvad vadászata ma teljesen felszabadult a tilalom alól s akik itthon maradtak és módjukban áll, a háboru dacára mind sietek vadászjegyüket kiváltani, hogy a vadászat nemes és uri passziójának szenteljék szabad idejüket.

A nagyváradi kir. adóhivatalnál a mai napig nyolcvanketten váltották ki vadászjegyüket.

És pedig:

Somogyi Géza püspöks. főerdőmérnök, Varró Domokos műszaki tanácsos, Örömy Gyula városi építész, Grundböck István v. mérnök, Bige József v. t. aljegyző, dr. Stocker József ügyvéd, Matolay Károly joghallgató, Komjáthy Sándor bankhivatalnok, dr. Kaczián Kálmán ügyvéd, Murvay Sándor mozdonyvezető, Niederman Zoltán gimn. tanuló, Fekete Béla kalauz, Boros György asztalos, Rimler Gyula ny. áll. tisztviselő, Hodóssy Géza asztalos, dr. Matolay Károly orvos, Gyulay Károly üzletvezető, Reichel Henrik mérnök, Sigmund Andor jogtanár, Bögös Imre szőlőgondnok, Krovattó János üzletvezető, Vasady Lajos tanfelügyelő, Borsi János kőműves, Berényi József törvényszéki írnok, Ringelhann Lajos kápt. főtiszt, Tóth József nyilvántartó, Papolezy Ferenc v. főpénztáros, Krán Aladár ügyv. k. irodatiszt, Kérech Péter tszéki bír., Olasz Elemér földbirtokos, Daday József számvizsgáló, Szmazsenka Ernő vill. vasuti igazg., Major József kőműves, Prikk Gyula honv. százados, Imricska

Barna v. tanácsos, Imrik László kápt. urad. intéző, Vomácska József zenetanár, Weiserszűt János ny. főszolgabíró, Balogh László kereskedő, Becsey Ignác r. őrmester, Főrris György hentes, ifj. Jankay Mihály vas. felv., Jankay Mihály temető felügy., Govrik Akos mérnök, Koós László városi fogy. eljáró, Szabó Andor kéményseprő, Molnár Imre gazd. felügyelő, dr. Fássy Lajos m. t. fő-ügyész, Bölöni Bakó Zoltán joghallgató, dr. Blayer Endre ügyvéd, Martos Gyula urad. intéző, Bárdy István máv. hivatalnok, dr. Poyvár Ernő, Pap Romulusz, Urbanovszky Péter, Kolosy Béla, dr. Spitzer Márton, dr. Vavrek K., Bitzy Rezső, dr. Dajkovits János, Szilassy Sándor, ifj. Szilassy Sándor, Lopusnyi Gyula, dr. Szunyogh Pál ügyvéd, Komlóssy József v. tanácsos, Butyka Lajos állomás főnök, Kriszta Sándor vasuti vendéglős, Török Arthur, Preisner Géza mérnök, Belányi Imre v. vill. mű. igazgatója, Belányi László, Jankovich Tihámér jbiró, Varga Akos megyei aljegyző, Osváth János városi számtiszt, dr. Sárossy József, Kóródy Béla, Pap Elemér műszaki tanácsos, Pap Tihámér egyetemi hallgató, Tóth Rezső adóhivatali főtiszt, Tyukodi László, ifj. Obrinesák István, Schenker Endre földbirtokos.

Nagy Barna súlyosan megsebesült.

Nagy Márton a nagybeteghez utazott.

Nagy Márton főszolgabírónak tudvalevőleg két fia küzdött a harcúterén a hazáért. A fiatalabb, Márton, borzalmas tusa után egy tulerővel szemben tanusított vitéz magatartás után az északi harcúterén elfogták az oroszok. Mióta Ázsiában van az egyik fogolytáborban, honnan több levelet írt már eddig hazára. Az idősebb testvér, Barna, mint hadnagy ment a harcúterre. Az oroszok elleni téli küzdelemben számtalanszor kitüntette magát. Hőstettei szinte szájról-szájra jártak s a katonák elé valóságos példaképnek állították oda. Ő volt az, aki az első közt szerepelt, mikor a hadidiszitményes katonai érdemkeresztet megkapták. A kitüntetés után csakhamar főhadnagynak léptették elő. Hogy nem vonta ki magát semmiféle veszedelemből, azt legjobban bizonyítják a sebek, melyekkel már háromszor volt idehaza.

Legutóbb a karját érte a golyó s mikor ebből is felépült, még az üdülési idő leteltét sem várta meg, már jelentkezett a harcúterre. Pár héttel ezelőtt indult le századával az olasz harcúterre, ahol a legveszedelmesebb pontra, a doberdói fensikra rendelték ki. Mint zászlóaljparancsnok szinte emberfeletti erővel tartotta vissza a raj módjára özönlő ellenséget.

Julius 26-án irtózatos gránát és srappnell tüzzel árasztották el az olaszok a fensikot.

A legkritikusabb pillanatban Nagy Barna ellentámadásra vezette a honvédeket. Ugy harcoltak akkor a honvédek, hogy talán az olasz király minden katonája sem lett volna képes ellentállni nekik. Nagy Barna oroszlan bátorsággal viselkedett ebben a csatában s hősi magatartásával csak tüzelte a halált osztogató katonáit.

A támadás közben Nagy Barna több helyen megsebesült. Legveszedelmesebb azonban az a seb, melyet jobb lábára kapott. A golyó a térd izületeit tépte szét és súlyos sebet ejtett a hős főhadnagyon.

A súlyosan sebesült főhadnagyt előbb

Laibachba vitték, ahol a Marianum-kórházban ápolták. A sebesülés hírének vétele után Nagy Márton kérelmére megengedték, hogy fiát Nagyváradra szállítsák ápolás végett. Utának is indultak a beteggel, azonban utközben, Grác környékén a főhadnagy rosszul lett és a gráci kórházba kellett szállítani.

Tegnap Nagy Márton főszolgabíró a kórház igazgatóságától táviratot kapott, melyben arról értesítik, hogy fia állapota komoly, miért is siessen a beteg ágyához. Nagy Mártont és családját a legnagyobb aggodalomba sodorta a szomorú távirat. Tegnap délelőtt a főszolgabíró a legnagyobb kétségkeltől s az apai szív minden rettegésétől kísérve indult el fia beteg ágyához.

Levél a bukovinai haretérről.

A hazáért a távoli haretereken küzdő fiaink hangulatát legjobban azok a levelek fejezik ki, amelyeket övéiknek küldenek haza. És ezekben csüggedésről soha nem olvasunk, sőt ellenkezőleg, katonáink bizalmát a győzelemben és odaadó harcéltséget olvasunk mindég.

Azt már többször olvastuk, hogy ahol az orosz megfordult, a lakosság nagyrészen elmenekült s még jószágait sem vitték magukkal s ezek most gazdátlanul tenyésznek s katonáinknak kivételes lakomáku szolgálnak.

Az alábbi levelet Cser János hadapród, Cser János nagyváradi tekintélyes iparos fia küldte a bukovinai haretérről. Ez a levél is igazolja katonáink kitűnő hangulatát, hiszen azt írja, hogy fiainknak a haretéren „kutya-bajuk”.

A július 25-én kelt levél a következő:

Kedves Anyám!

Ma vasárnap van; a nap sugarai elől behúzódtunk a fedezékek mélyére s úgy ünnepelünk. Csak éber figyelőink zavarják meg az ünnepi csendet. Ugy látszik, hogy a velünk farkasszemű néző oroszok is ki akarják pihenni a hét fáradságait, mert most a szokásos nyugtalanító lövéseket sem adják le. Ünnep van az egész vonalon.

Pedig ma egy éve! Mi volt akkor? Lehet, hogy ennek az évfordulóját üljük ilyen csendben.

Ma reggel, vezetésem alatt, szakaszamból egy díszes társaság felkerekedett, hogy a mai napra egy kis pecsenyének valót szerezzen. Hoztunk is annyit, hogy a szakaszunk elég lesz egy hétre.

Kell is, jól is esik már egy kis dísznő és pulyka pecsenye. Így van aztán jó kedve a honvéd-családnak.

A héten elkészítettem a srappellmentes fedezékünket. Fönn, egy hegygerinc oldalán; uralkodik a védelmi szakaszom fölött.

Kacsaringós szerpentin-ut vezet fel a szédítő meredek hegyoldalra. Még a kecske is nehezen járhat ezen a helyen. Ide azután jöhet a muzsika; mire felérne, éppen ezer egyszer halna meg.

Ide fönn, mélyen a hegygerincbe vágva a saját és emellett a figyelőim fedezéke, a honnan az egész orosz rajvonalat messésen lehet látni. Kívülről, az ellenség felől nem látszik semmi. Ez már az én művem.

Lenn a völgyben s alattam a hegybe vajt ketrecekben van elhelyezve a majorságom: dísznő, malac, birka, pulyka, kacsa, kakas, kottló apró csirkékkel, sőt még egy kutya is, a majorság őrzője.

Ettől nem messze van a szabad-konyha, ahol saját szakácsaink s a konyha-huszárok

készítik a kitűnő izletes ebédet, amelyet akkor fogyasztunk el, mikor készen van.

Délután a társaság föld- és famunkálatokat végez. Mert dolgozni kell s ezek a katonák oly jó kedvűek, oly megelégedettek, telve boldogsággal. Nem nagyon gondol egy se másra, csak arra, hogy győzünk, mert győzni akarunk. Bátrak és kitarók; közöttünk már közmondásossá is vált, hogy „csak az Istentől félünk”; addig pedig nincs elháríthatlan akadály ilyen emberek előtt, habár nemzetiségre és vallásra nézve nagyon vegyes a csapatom, mert magyar, német, román, tót, sőt még horvát is van közöttük, s mégis mind mintha testvérek volnának. A háború megtanítja az embert sok mindent. Természetes, hogy nekem ilyen társaságban kutya bajom. Mind ragaszkodik hozzám s egy sem akar megválni tőlem. És én is így vagyok velük. Tudják is ezt ők, mert a jelszó: csak előre, de senki előttem s mind buzgón követ.

Semmi bajunk nincs, csak az otthoni állapotokról szeretnék minél többet tudni.

Szerető fia:
Jani.

Polgártársak!

Ő Felsőge, Urunk. szeretett királyunk folyó hó 18-án ünnepi születésének 85-ik évfordulóját.

A jelen vérrel és dicsőséggel szót történetének folyásában álljunk meg e nagy napon és egy meleg szerető emlékezésünkkel vegyük körül ősz uralkodónkat . . .

Emlékezzünk, hogy az a magyar nemzet, amely a király harciba hívó szójátat ujjongó önfeláldozással fogadta, hogy az a magyar nemzet, amely északon és délen hősi vitézséggel tör keresztül minden ellenében — ezen a nagy napon rendíthetetlen magyar hűséggel gondol reá, mélységes ragaszkodással veszi körül és ma az egész magyar haza magyar érzéssel és egyhangu magyar lelkesedéssel kiállja feléje:

Az Isten éltesse Felsőges Uralkodónkat, a magyar nemzet dicsőségére.

Őfelsége születésének 85-ik évfordulóján a katonai állomás parancsnokság díszesebb ünnepélyt kíván rendezni s ez alkalommal Nagyvárad város közönségéhez azon kéréssel fordulok, hogy az impozáns ünnepségben a város polgársága is kellőképp vegye ki a maga részét, ennek jeléül már folyó hó 17-ik napján lobogózzák fel házaikat, s ugyancsak ezen a napon azon az utvonalon, ahol a katonaság a díszfelvonulást tartja, világítsák ki ablakait, hogy a katonaság felvonulását ezzel is szebbé és fölemelőbbé tegyék.

Nagyvárad, 1915. évi augusztus 14-én.

Rimler Károly,
polgármester.

*

Itt említjük meg, hogy Őfelsége születésnapján az ünnepi istentisztelet a székesegyházban fog megtartatni.

HIREK

Nagy Boldogasszony.

Az anyaszentegyház ma a boldogságos Szűz legnagyobb ünnepét, Mária menybenmenetelének ünnepét üli.

Ezen a napon szállt ki a boldogságos Szűz a sziklasírból, melybe az apostolok temették el a Getszemáne kertben s romlatlan teste újra egyesült lelkével.

Feltámadott. Az Isten anyja angyalaitól környezve felszállt a menybe, a boldog örökkévalóságba.

Magyarországnak pedig kettős ünnepe van ma, mert e naptól kezdve lett országunk valóban Mária országa. Ezen a napon ajánlotta fel Szent István, az első magyar király országát Nagyasszonyunknak, a boldogságos Szűznek.

A mai napon bucsu van a székesegyházban, melyre el szoktak jönni a bucsusok a közeli falvakból is.

Az ünnepi nagy misét gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyés püspök tartja s dr. Vucskics Gyula kanonok mondja a szentbeszédet.

A mise alatt a honvédszenekarral meg erősített ének- és zenekar a következő egyházi zenedarabokat fogja előadni:

Brosig: Ecce Sacerdos magnus.

Filke: Missa Sollemnis in D.

Brosig: Benedicta et venerabilis.

Zangi: Ave Maria.

Mise végén: Boldogasszony anyánk.

* **Vaskereszt.** A király megengedte, hogy a 101. gy. e. beli Pabst Ferenc alezredes és Wagner Miklós százados, a 7-ik huszár ezredbeli báró Berg Armin és gróf Szápáry József alezredesnek, herceg Windisch Graetz Hugó tart. őrnagy, Clement Pál, báró Kapri Valér, Manasteriotti Ferenc, Uray Tibor, báró Waldbott Kelemen és báró Podmaniczky Béla századosok, Ambrózy György, báró Baich Péter, Péchy Gábor, Perczel Aladár, Perczel Dániel, Sárdi Tibor, Szunyogh Rezső, Wolff Béla és gróf Wolkenstein Trostburg Oszwald főhadnagyok, gróf Esterházy Pál tart. főhadnagy, Janich József főhadnagy élelmezési tiszt, Meszlény Iván tart. hadnagy, továbbá Povischl és dr. Szabó Béla tart. zászlósok, Boor törzsmester, Fogt, Hevér, Keresztes, Molnár, Pusztay és Szászik őrmesterek, Balogh és Barada szakaszvezetők, címz. őrmesterek, Molnár ezredkürtös, Bodor, Balogh és Felföldi szakaszvezetők, azonkívül Keresztes tizedes a Vilmos császár által nekik adományozott Vaskereszt II. osztályát elfogadják és viselik.

* **A falu hazafiassága.** Mig a haretereken fiaink a legszebb babérokat szerzik, addig az itthon maradtak sem pihennek. Soha annyi áldozatkészség nem nyilatkozott meg a közönség részéről, mint most, a mai nehéz időkben. Különösen méltánylandó és elismerésreméltó az a nagy áldozatkészség, mely a hősök árvái iránt nyilatkozik meg. Tegnap Borszegről jelentkezett egy gazda, Kovács András, aki az árvaszékhez fordult hazafias szándékával. Kovács András arra kéri a vármegye árvaszékét, hogy járjon közbe, hogy ő egy 8—11 éves fiúgyermekét örökbe fogadhasson. Egyedüli feltétele csak az, hogy a gyermek apja hősi halált halt legyen. A gazda kötelező nyilatkozatot tesz arra nézve, hogy a gyermek részére az örökbe-

fogadás után 15 hold földet fog telekkönyvi-
leg biztosítani.

*** A franciaországi rossz bánásmód áldozata** Szegedről jelentik a Magyar Kurirnak: Egy kis fiut temettek el tegnap Szegeden, aki áldozata volt annak a rossz bánásmódnak, melyben Franciaországban az internáltakat részesítették. A kis fiu, a 12 éves Willim Pista Párisban született, ahol apja már rég óta szüeszmester volt. Édesanyja — szintén magyar asszony — még a háboru kitörése előtt meghalt és a kis fiut öccsével és édesapjával együtt Garsonban internáltak egy nyirkos, sötét, szereztesektől régen elhagyott kolostorba, ahol az internáltakat fűtetlen szobákban helyezték el összezsúfolva. A rossz étellektől és a meleg ruhák hiánya miatt a kis fiu beteg lett. Hetenként egyszer egy állatorvos vizsgálta meg őt és a többi betegeket is. Végre tavasszal az internáltak kicserélésével kapcsolatban a kis fiut szegedi rokonaihoz hazahozták, azonban a franciaországi nélkülözések folytán a kis fiu tüdővérszt kapott s a napokban Szegeden meghalt. Tegnap temették el nagy részvét mellett a kis mártírt a hősök sarjain közelében.

*** Adományok a központi konyhának.** A Vörös-Kereszt Egylet központi konyhájának vezetősége (Körös utca 27.) a súlyos sebesült katonáknak küldött alább felsorolt adományokat hálás köszönettel nyugtazza: Grócz Béla nagyprépost 100 korona, dr Kováts S. Jánosné egy kosár ugorka, N. N. a „Jobbkéz” által zöld bab, N. N. két kosár szilva.

*** A háboru és a német sajtó.** Folyó évi június 1 én Németországban több mint 200 lap szüntette be megjelenését. A háboru kitörése óta 1200 lap szűnt meg s ugyancsak annyi azoknak a lapoknak a száma, amelyeknek előfizetési árát fel-emelték.

*** A Vörös-Kereszt Egylet** javára augusztus 2-től 14-ig adakoztak: Kráhm László 10, Körjegyzőség Biharkaba 25 60, K. u. k. Militarkommandó 500, Grócz Béla Nagyvárád 100, Középegy Kálmán 5, Radó Sámuel Nagyvárád 50, Nagyváradi premontrei társház 50 korona.

*** Pályázati határidő meghosszabbítások.** Az érdekelteknek ezennel tudomására hozzuk, hogy a temesvári katonai hadbizottság által meghirdetett, illetve általunk közzé tett üres hordókra vonatkozó pályázat határideje nem július hó 20-án jár le, mint azt közöltük, hanem folyó évi augusztus hó 31-ig kitolatott. Nagyvárád, 1915 augusztus hó 14 én. A nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara: Dr Moskovits József sk., elnök. Dr Sarkadi Lajos sk., titkár.

*** A Vörös Kereszt** fehérnemű osztályának adományoztak: Schlauch Jozefin 8 korona, dr Grócz Béla nagyprépost 100 korona.

*** A Magyar Nők Korona Alapjára** küldtek: Grünwald Henrikné 20 K, dr Krüger Aladárné 10 K, Telegdi Józsefné 50 K, Kelez Telegdi Ida 50 K, N. N. 1 K, Grócz Alajosné 70 K, Grócz Béláné Máv. tisztviselő neje 30 K, Rigó Ferenéné 20 K, Flegmann Arminné 10 K, Balogh Elemérné 10 korona.

x Mindennemű molyirtó szerek és fertőtlenítő cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

*** Zsuzsi kisasszony** a Rákóczi-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simor Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est megszólal, kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedűk, gramafonok eladása és javítása olcsóárban. Húr különlegességek.

*** Kolera ellen.** Fertőtlenítő anyagok ugymint Creolin, Carbolsav, Carbol por Lysoform Kali szappan stb. Legolcsóbban beszerezhető Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut.

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a ház mesternél. Szent János-utca 3. szám.

*** Dusafalva** község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyvárádon.

x Szeplő-májfolt ellen megbecsülhetetlen az YPO krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13-02.

CIPÓ

újdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

*** Aszódinál** a katonaság az egész vonalon vásárol csokoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, boroviczka pálinkát, szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipcei-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépek, hol a hus drága, ajánlok friss sósheringet nagyban is, raktáron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mardula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizliszt, burgonyaliszt, tápió, egyidejűleg ajánlom Aszódi féle reklam kész darált kávémát, negyedkiló 85 fillér. A vásárló közönséget meghívom augusztus 1-jei vásárlásra, az árak a régié. Aszódi Mihály Sas palota, Kossuth-utca, Telefon 635. szám.

x Kiadó lakások. Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbanknál.

Az élelmiszerek hatósági árai a nagyváradi piacon.

Nagyvárád város tanácsának az 1914. augusztus hó 5-én kelt 5600 B. M. számú körrendeleten alapuló határozatához képest és az ezzel nyert felhatalmazás folytán az élelmiszereknek a város területén az 1915. évi augusztus hó 16, 17, 18 és 91-én követhető árait az alábbiakban közlöm:

Tojás és tejneműek: 1 darab tojás 12 fillér, 1 liter tej 34 fillér, 1 liter tejfel 1 ko-

rona 40 fillér, 1 kiló vaj 5 korona 60 fillér, 1 kiló tehénturó 1 korona 30 fillér, 1 kiló juhturó 2 korona 40 fillér.

Zsir és szalonna: 1 kiló sertés zsír 4 korona 50 fillér, 1 kiló zsirszalonna 4 kor. 10 fillér, 1 kiló háj 4 korona 50 fillér.

Husfélék: 1 kiló marhahus 4 korona 80 fillér, 1 kiló borjúhús hátulja 5 korona, 1 kiló borjúhús eleje 4 korona 60 fillér, 1 kiló sertéshus 4 kor. 20f. 1 kiló növendék hus 4 kor. 40 fillér.

Baromfi (élő): 1 pár csirke (rántani való) 3 korona, 1 pár csirke (sütni való) 5 korona, 1 pár ruca (hizott idei) 8-9 korona, 1 pár ruca (sovány) 6-7 korona, 1 pár liba (hizott idei) kilogrammonként 2 korona 80 fillér, 1 pár liba (sovány idei) 8-9 korona.

Zöldségek: 1 darab karalábé 2-4 fill., 1 cs. sárga répa 8 fill., 1 cs. petrezselyem 8 fill., 1 kiló zöld bab 14 fill., 1 kiló új burgonya 16 fill., 1 drb tök (főzni való) 10-20 fill. 1 kiló vöröshagyma 54 fill., 1 kiló foghagyma 1 kor., 1 kiló paradicsom — fill., 1 drb fejeskáposzta 12-20 fillér, 1 cső csemege tengeri 4 fill. 1 drb kelkáposzta 8-10 fill.

A felsorolt élelmiszerek árának ennél magasabban való megszabása az 5600/1914. B. M. számú rendelet 1. §-ába ütköző kihágási cselekménynek fog tekintetni s feljelentés esetén a rendelkezés megszegője ellen a kihágási eljárás meg fog indíttatni.

Az említett rendelet 4. §-a alapján a kihágás büntetése 15 napig terjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés.

Tudomására hozom a vevőközönségnek, hogy azon árusító ellen, aki az előbb felsorolt élelmiszerek árait augusztus 16., 17. és 18-án az előbb megállapított áránál magasabb összegben szabja meg, a feljelentést a piacon szolgálatot teljesítő rendőröközgek bármelyikénél megteheti.

Nagyvárád, 1915. évi aug. 14 én.

Lukács Ödön s. k.
polgármester helyettes.

Legújabb táviratok.

Olaszország a központi hatalmak szándékáról (?).

Budapest, aug. 14. (Saját tud.) Rómából jelentik: A németeknek és a monarchiának az a szándéka, hogy egyesült hatalmas erővel Szerbián keresztül Szalonikibe nyomuljanak, ami Itáliára vészt jelentene. Olaszországnak feladata ezt meg-hiusítani. Az ántántnak a Balkán-államoknál tett lépései is ezzel vannak szoros összefüggésben.

Északmagyarország elpusztult falvainak felépítése.

Budapest, augusztus 14. (Saját tudósítónktól.) A háboruban feldúlt tűzhelyek felépítésének országos bizottsága igazgatótanácsának ülésén Küry Albert Szolnok-megye alispánja lelkesedés közben jelentette be, miszerint vármegyéjének legközelebbi ülésén indítványozni fogja, hogy az elpusztult falvak felépítéséhez egyszázalékos pótdóval járuljanak hozzá. — Ebből a nemes célra 10.000 korona folya be. Gróf Khuen-Héderváry megköszöni ezen bejelentést és követésre ajánlja.

A külügyminiszter tárgyalásai.

Budapest, augusztus 14. (Saját tud.) Berlinből jelentik: Burián külügyminiszter tegnap reggel ideérkezett. Délelőtt és délután Bethmann-Hollweggel és Jagow államtitkárral tanácskozott. — Este visszautazott Bécsbe.

Görögország válasza az antanthoz.

Budapest, aug. 14. (Saját tud.) Athénből jelentik: A külügyminiszterium kabinetfőnöke tegnap délután átnyújtotta az antant követeléseinek Görögország válaszáat. Ezen válasz a görög területek átengedését illetőleg tiltakozólag van megszerkesztve.

Vasuti szerencsétlenség Zágrábban.

Budapest, augusztus 14. (Saját tudósi-tónktól.) A zágrábi pályaudvaron egy vegyesvonat kocsija kisiklott és felborult. A szerencsétlenség folytán 2 ember életét veszítette, 11 pedig súlyosan megsebesült.

A bajor király a fronton.

Budapest, augusztus 14. Saját tud.) Münchenből jelentik:

Lajos bajor király a haretérre utazott.

Vasuti szerencsétlenség Angliában.

Budapest, aug. 14. (Saját tud.) Londonból jelentik:

Az ir postavonatot nagy szerencsétlenség érte. Hírszerint ötvenen meghaltak.

SPORT**A mai football-programm.**

Nagyarányu előkészületeket tett a NAC vezetősége, hogy a mai vasárnap délutánra tervezett jótékonycélu fottball-mérkőzés, a mely a helyben állomásozó hadtest önkéntes tiszti iskolájának növendékeiből alakított reprezentatív csapat és a NAC csapata között fog lefolyni, a legméltóbb keretek között tartassék meg. A mérkőzés iránt a legnagyobb érdeklődés mutatkozik nemcsak a kitűzött jótékonycéll miatt, de azért is, mert az önkéntesek csapatának kitűnő játékereje a NAC csapatával való mérkőzésben a legszebb sportot fogja eredményezni s így előreláthatólag rekord közönség lesz együtt ma délután a Rhédey-kerti Sport téren.

A mérkőzésnek külön vonzereje az, hogy a NAC csapatában ezuttal Strasser Emil, a csapat kiválósága is részt vesz. Az önkéntesek csapatösszeállítása a következő: Bias (kapus), Tryzubski és Bobeskul (háttvédek), Mache, Schröder és Kubatrisek (fedezetek), Hallenberg, Semid, Palme, Frank és Wopalenski (esatárok). Csapatkapitány: Tryzubsky a bécsi SV. Ruffslügel tagja. Ezzel szemben áll a NAC nak rendes összeállítású, de ezuttal Strasserrel megerősített csapata, ki a centeresatár helyét foglalja el. A mérkőzés pontban 5 órakor kezdődik, előzőleg 3 órai kezdettel a NAC II.—Olaszi ifjak mérkőzése lesz. Pénztárnyitás fél 3 órakor. Helyárak: Fenntartott hely 1 kor. 50 fillér. Tribün 1 korona. Allóhely 60 fillér, diákjegy 30 fillér. Hölgyek és katonák örmestertől lefelé a szokott kedvezményt élvezik. A mérkőzést kedvezőtlen időjárás esetén is megtartjuk, a közönségnek fedett tribün áll rendelkezésére.

NYILTÉR**Breuer Oszkár Dr.****ügyvédi irodáját**

Nagy Sándor-utca 6. szám alatt (Ertsey-ház 1. em.)

megnyitotta.

A szerkesztésért Ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

Luczernával vegyes
kerti széna
körülbelül 20 mázsa
eladó
Uri-utca 56. sz. alatt.

Hirdetmény.

A magyar kir. honvédelmi miniszter ur 171301—1915 számú rendelete alapján közhírré teszem, hogy Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékezetű József főherceg ur Ó cs. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25. évfordulója alkalmából s annak emlékére, a magyar kir. honvédség árvái részére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül jelenleg a „József” fiúarvában egy, az „Erzsébet” leányarvában pedig szintén egy hely kerülhet betöltés alá, amely helyekre ezennel pályázat hirdettetik. Mindkét arvában való felvétel kellékeikéig igazolandó: a) az, hogy a felvétetni kért gyermek tényleg a magyar kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója, b) a vagyontalanság, c) felárváknál (akik tudniillik apátlanok, vagy anyátlanok) az életben lévő szülő vagyontalansága, d) hogy az árva 6 életévét már betöltötte és hogy fiu árva a 10 ik, a leány árva pedig a 12 ik életévét még tul nem haladta, e) hogy ép testü és elméjü, a himlőn át esett, vagy ellene sikerrel beoltatott. Az árva kora és a szülők elhalálózása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elmehelyi állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhatóságilag hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, folyó évi augusztus hó 31-ig a magyar kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fogynak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur Ó cs. és kir. Fenségéhez fognak felterjesztetni. Az alapítványi helyek az 1915—16. tanév folyamán

lesznek betöltendők s a felvétel vagy fel nem vételről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros tanácsa hatósági uton fogja értesíteni. Nagyvárad, 1915 július hó 31. Eleméry Ferencz, katonaiügyi tanácsnok.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

ad. 9778—1915. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A városi tanácstól nyert megbízás folytán katonai gyakorló-téren építendő honvéd tüzér lőszerraktár és tartozékai építő munkálatainak vállalatba adása céljából folyó évi augusztus hó 31-ik napján d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

1. Föld kőműves és elhelyező munka.
2. Vas munka,
3. Kőfaragó munka.
4. Ács munka.
5. Bádogos munka.
6. Tető fedő munka.
7. Asztalos munka.
8. Lakatos munka.
9. Mázoló.
10. Villámhárító.

Ajánlatot lehet tenni az összes munkákra avagy egy, vagy több munka csoportra is. Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 %-át teendő le a városi házipénztárba.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz kitételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlathoz.

Az ajánlatok csak írásban alulírott küldöttségi elnök kezéhez 1915. év augusztus hó 31-ik napjának délelőtt 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok nyilvános árlejtésben fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított és peeséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy pósta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékon megjelölendő a munkálat melyre ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csakis az egységárák megjelölése mellett tehető, ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket becsájt a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárákat kitűntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek ártételekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések díjtalanul megszereshetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy a jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelezők.

Az ajánlattevő tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon keresk. és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árákon tekintet nélkül szabadon válasszathasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1915 július 24.

Komlóssy József s. k.

jog. és gazdasági tanácsnok
mint küld. elnöke.

„Stefánia” Műalmi Liszt.

Mindenki előjegyezheti liszt szükségletét!

A 2813/1915. számú miniszteri rendelet alapján folyó év szeptember 15-ig egész évi liszt szükséglet előjegyezhető és havi vagy heti részletekben is átvehető **SPITZER és KOHN cégnél** Nagyvárad, Kugler és Andrányi palotában. A legmesszebbmenő felelősséget vállaljuk, hogy a liszt minden keveréktől mentes I-ső rendű tiszta buzából készül.

Tisztelettel **Stefánia műmalom.**

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

23108—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak 10500 eln. 18—1915. számú rendelete alapján közhírré teszem, hogy a népfölkelési bemutató szemlén Magyarországon alkalmasnak talált 1897. évi születésű osztrák honosságú és bosznia-hercegovinai tartományi illetőségű egyének a folyó évi 7817 eln. számú rendeleiben foglaltaktól eltérőleg, nem tartoznak a folyó évi augusztus hó 16-án tényleges szolgálatra bevonulni. Ezen egyének bevonulási ideje, valamint a Magyarországon újra megvizsgált 1878—1886. évi születésű bosznia-hercegovinai tartományi illetőségű egyének bevonulási ideje egy később közzéteendő időpontban fog közhírré tétetni.

A magyar szent korona országai területén alkalmasnak talált 1896. évi születésű bosznia-hercegovinai tartományi illetőségű egyének az illetékes kiegészítési kerületi parancsnoksághoz folyó évi augusztus hó 16-án a behívó jeggyel fognak behivatni.

Közhírré teszem egyúttal azt is, hogy a népfölkelésre kötelezettek a bevonulási napon a népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett helyre délelőtt 11 óráig tartoznak bevonulni.

Nagyvárad, 1915. augusztus 11.

Eleméry Ferencz

katonai tanácsnok.

Hirdetmény.

Mivel az utóbbi időben is gyakran előfordult, hogy a tábori postai küldemények gyűlékony tartalmuk miatt elpusztultak, sőt más csomagokat is a tűz martalékává tettek: a m. kir. Belügyminiszter ur 32881—VI. a. 915. B. M. számú rendelete alapján figyelmeztetem a közönséget, hogy a könnyen gyúló és a robbanó anyagok a postai szállításból ki vannak zárva s hogy a postai hivatalok azokat a postai árumintákat és csomagokat, amelyek gyufát, benzint, benzines-tűzszerszámokat, (megtöltve) petróleumot, spiritust, vagy más efféle könnyen gyúló és könnyen robbanó tárgyakat vagy anyagokat tartalmaznak, szállításra nem fogadtatnak el. S miután azt tapasztaltuk, hogy a közönség — mindazonáltal, hogy a fent jelzett tilalom már széles körben ismeretett, — a robbanó és gyűlékony anyagokat tartalmazó tárgyakat még ma is gyakorta küldi, a postai hivatalok az áruminta küldeményeknél a fenti tilalmat kémpróba útján ellenőrzik, míg a csomagoknál — ha ilyen tartalom gyanúja fölmerül — a feladót kötelezzük a csomag felbontására. Figyelmeztetem továbbá a közönséget, saját érdekében arra is, hogy aki ily tárgyakat a tilalom eltitkolása vagy hamis nyilvánítása mellett ad postára, kihágást követ el s ezen felül a tiltott tartalmu küldemény által okozott kárt is köteles a postának megtéríteni.

Nagyvárad, 1915. július 5-én.

Gerő Armin,
rendőrfőkapitány.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a i. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

Ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzó lámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés raktár felhívás nélkül házhoz szállítjuk.

Éjszaka éjjel ügyeletes szolgálat!

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Oszillátorok,

évlámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Felszerelő telefonja 55. sz.

Bevonulási hirdetmény.

A népfölkelésre kötelezetteknek az 1886. évi XX. törvényeikk alapján történt általános behívása folytán az 1876. és 1877. évben valamint az 1878. évtől 1890. évig bezárólag született, továbbá az 1892., 1893. és 1894. évben született népfölkelésre kötelezett — nemkülönben a népfölkelésről vagy a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján kirendelt (igénybevett), de ezen szolgálattól időközben elbocsátott egyének (munkások, kocsisok, hajásárok, stb.), ha a megtartott népfölkelési bemutató szemlén, illetőleg pótszemlén a népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak

1915. évi augusztus hó 16-án

— amennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő illetéleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfölkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

Mindazok az egyének, kik önkéntes belépés folytán a honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) már besoroztattak, tekintet nélkül arra, hogy mely születési évfolyamba tartoznak, tényleges szolgálatra 1915. évi augusztus 16-án bevonulni kötelesek.

Az 1878—1890. évi és 1892—1894. évi születésű azon hivatásos gépészekre és fűtőkre, kik saját kérelmükre az illetékes kiegészítő parancsnokság által 1915. évi szeptember 15-ig már elszabadságotlaltattak, ezen bevonulási hirdetmény nem vonatkozik, az 1877. évi születésű azon hivatásos gépészeknek és fűtőknek tényleges szolgálata pedig, kik a mezőgazdasági (arató, cséplő, kaszáló stb.) gőzös vagy motorgépeknél alkalmazva vannak, beigazolt alkalmaztatásuk esetében saját kérelmükre az illetékes kiegészítő parancsnokság által 1915. évi szeptember 15-ig elhalasztatik.

A bevonulók bevonulásuk alkalmával lehetőleg erős lábbelit, evőeszközt, aprólékos kéziszerkeket és 2 napi élelmet hozzanak magukkal.

Ezen felszerelési tárgyak, amennyiben a katonai szolgálattalban használhatóknak minősítetnek, értékük szerint meg fognak térítettetni.

A bevonulás alkalmával a népfölkelési igazolványi lap birtokosa a vasúton harmadik (gőzhajón második) osztályon ingyen utazik; ez a népfölkelési igazolványi lap azonban a vasúti, gőzhajó állomáson jóval a vonat vagy hajó elindulása előtt az állomás jegypénztáránál lebélyegzendő.

Azon behívott népfölkelésre kötelezett, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezetettik elő s a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t. c. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetettik.

A magyar királyi honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe önként belépni óhajtó népfölkelésre kötelezett a törvényes korlátok között a csapatotestet maga választhatja, a tényleges szolgálatra történt bevonulása után azonban csak azon csapatotesthez kérheti felvételét, ahová mint népfölkelésre kötelezett beosztását nyerte.

A hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t. c. alapján annak idején kirendelt vagy ezután kirendelendő azok a 18—50 éves népfölkelésre kötelezettek, kik a fegyveres erő kötelékében teljesítenek személyes szolgálatot, illetőleg a köszönbánya munkásosztagokhoz tartoznak, az 1886. évi XX. illetőleg az 1915. évi II. t. c. alapján behívottak tekintetnek.

Kelt 1915. évi július havában.